

den Side, at det let vilde blive altfor sjældent. Ved at efterlæse de Forhandlinger, der i sin Tid har fundet Sted angaaende Sundhedskommissionerne, altsaa Forhandlingerne fra 1858 og 1868 og ved at høre den ærede 3die Landstingsmand for 2den Kreds (Schlegel) er jeg bleven mindet om Forhandlingerne i 1858 om Sundhedskommissionen og navnlig om Tschernings Udtalelse, der havde en lignende Karakter, som det ærede Medlems, idet han mente, at Vægerne vilde blive altfor ivrige til at efterspore baade Fugtighed, ilde Lugt o. s. v., saa at den personlige Frihed ved det da foreliggende Forslag vilde lide altfor Meget. Det er en lignende Tanke, der er kommen til Orde gennem den ærede 3die Landstingsmand for 2den Kreds; ogsaa han frygtede for, at Indgrebet i den personlige Frihed skulde blive noget vel stort, og jeg nærer den samme Frygt. Jeg har jo nok hørt den ærede Justitsminister mene, at det var der ikke Tale om ved nærværende Lovforslag; men jeg skjønner ikke bedre, end at det vil blive Tilfældet, og at navnlig Vægetilshyret maaste kunne komme til at gaa altfor vidt og gjøre for stort et Indgreb. Nu i disse Tider er jo uinegtelig Opmærksomheden vakt for Hygieine og Sundhedstilstand i det Hele, men dog har Sundhedskommissionen endnu ikke kunnet trænge rigtigt igennem. Vi se jo af Motiverne her, at der kun er ca. 250 af de over 1000 Landkommuner der have Sundhedskommissioner. Efter Loven kan Sundhedskommissioner jo ikke paabydes, men kun henstilles fra Justitsministeren, for saa vidt Amtsrådet "eragter det", som det hedder, "nødvendigt", at der i visse Landkommuner skal være Sundhedskommissioner, og saa bliver det overladt til Justitsministeren efter nærmere Forhandling med de paagjældende Kommuner, om hvorvidt saadanne kunne indføres eller ikke. Da man sidste Gang i 1868 behandlede Loven om Sundhedskommissioner, da var man endda ikke kommen saa vidt, som man nu er, og man mente navnlig, at Grunden var den, at Paabudet var kommet, om jeg saa maa sige, vel meget fra oven, det var ikke trængt tilstræffelig ind i Befolkningen til, at man kunde faae dem igennem; man havde ikke lært at føle Savnet, man var ikke blevet opmærksom derpaa, og derfor havde Loven heller ikke virket, som den skulde, idet det gjaldt om at virke fra neden. Jeg er i fuldstændig Samstemmen med den ærede 3die Landstingsmand for 2den Kreds i, at man skal være meget varjom med at gribe ind i den personlige Frihed, og tillige i den kommunale Selbstyrelse. Kunde det nu, netop da Opmærksomheden er vakt for

dette Lovforslag, vakt nu sidst ved Loven om Svinedifteritis og ved de Tilstande, som ere komne til Stede i Meierierne, kunde det nu føre til, at der i Befolkningen blev en større Interesse for det hygieiniske Spørgsmaal — og jeg tvivler ikke om, at vi ogsaa i saa Hensænde ere ved at gjøre et ganske betydeligt Fremskridt — vilde saa ikke Tiden være kommet til, at Justitsministeren ved et Cirkulære bestemte, eller at Lovgivningsmagten her enedes om, at det blev gennem den kommunale Bestyrelse, der jo vælger Sundhedskommissionerne, at der virkedes. Vilde det ikke være rigtigt, at man, om jeg saa maa sige, slog et Slag for Sundhedskommissionerne, hvad enten det nu skete ved nye legale Bestemmelser, eller Justitsministeren ved en almindelig Raamindelse kunde faae Kommunalbestyrelserne, nu da Opmærksomheden for disse Spørgsmaal er vakt, til at gaa noget videre; thi derved tror jeg, at man vil naae baade ikke at træde den personlige Frihed for nær, og tillige, om jeg saa maa sige at styrke den kommunale Selbstyrelse noget ved at vænne Folk til at have Die for, hvad der er nødvendigt i disse Tider, hvor vi have gjort de store Fremskridt, der ogsaa have Styggesterne i Følge med sig. Jeg tror netop, at derved, at man kunde faae Kommunerne og Befolkningen til selv at indse dette, og det er det jo som sagt i Færd med, vil der være naaet adskilligt mere, end ved at en Løge kommer en Gang imellem, en eller to Gange om Aaret og efterser. Dels tror jeg, at det er for lidt, saaledes som det ogsaa er paapeget, og dels bliver det en ganske anden Sag, naar Befolkningen faar denne Sag i sin egen Haand, og Veien hertil gaar gennem Kommunalbestyrelserne, der jo er dem, der udnævner Sundhedskommissionerne. En saadan Ordning vil ikke blot ramme dette Forhold her, men vil ramme langt videre; saaledes vilde Sundhedskommissionerne være et udmærket Middell lige overfor Svinepesten. Havde vi haft Sundhedskommissioner vilde man ikke have haft nødig i det Lovforslag, der nys forelaa om Svinedifteritis, at udsætte et nyt Tilshyn. Sundhedskommissionerne rækker til Bieebørn, til at undersøge de daarligere Boliger osv., og jeg tror i det Hele, at man netop nu, da Sandsen derfor er vakt, bør se at slaa ind paa denne Vej, idet man derved vil naae at faae adskillige mindre hel- dige Forhold fjernede, og ogsaa faae det Tilshyn, som Meierierne kan trænge til. Det er det Hovedsynspunkt, fra hvilket jeg be- tragter Forslaget, at man faar et virksomt Tilshyn, men at det navnlig bliver gennem Befolkningen selv. Den ærede Justitsminister